

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 264.

Tennte Session.

81de Møde.

Lørdagen den 4de Februar.

(Fortsf.)

N. Sags (fortsat): En af de Forordninger, som man antager har gjort Island megen Skade, er den saakaldte „Pritis“, der senere blev sat paa, hvad man kaldte Søproducter, og som var saa meget høiere end paa Landproducterne, at Landproducterne toge af, uden at Søproducterne toge til; det var Ulykken. Efterat vi nu ere komne saavidt, som vi i dette Øieblik ere, saa er Tilstanden dog ikke bedre paa Island, end at vi herfra Kjøbenhavn ene og alene drive denne Handel; og jeg beder alle de ærede Medlemmer lægge Mærke til, hvad det vilde sige, om f. Ex. Falster, Møen eller Fyen paa den Maade vare bortforpagtede til enkelte Kjøbmand; jeg troer, at man i saa Fald ikke vilde faae for sine Varer, hvad de vare værd, og ikke kunde kjøbe de Varer, som man behøver, for en billig Pritis. Det er heller ikke sjældent, at der endogsaa paa de Handelsstæder, som nu findes, mangle de første Fornødenheds-Artikler. Af Frygt for at sige Noget, som kunde synes at være noget strengt, skal jeg ikke gaae videre ind derpaa, og desuden veed jeg det kun af, hvad jeg vilde kalde, paalidelige Mænds Bidnesbyrd. Men jeg troer iiheller, at det er nødvendigt at ansøre, Detaillen for det ærede Thing; thi det vil være overbevist om Rigtigheden og Billigheden af, at vi nu skynde os saameget som muligt med at faae denne Handel frigiven paa en Maade, som ikke blot er tilsyneladende, men virkelig, at vi ikke ere knappe med de Conditioner, hvorpaa vi ville give Islands Handel fri; at vi bortsee

fra alle smaalige danske Interesser og overlade hele Verden at handle paa Island, og vel lægge Mærke til, at det er et langt fra liggende Land. Vi have saaledes Exempler paa, hvorledes det kunde være gaaet Island under den tidligere Krig mellem Danmark og England, naar ikke vore Fjender med Hensyn til Island havde viist en høimodig Opførsel. Det er den eneste Tid, at Island har kjendt Frihandel, det er den eneste Tid, at Islanderne egentlig have kunnet handle med deres Eget som myndige Folk. Det var dengang, da Uhrmagersvend Jürgen Jürgensen var Protector over Island, i Aaret 1809; han førte et mildt Regimente, og han var en Ven af Frihandelen. Under denne Krig bleve adskillige engelske Ladninger omsatte i Island; men Landet var i en saa forladt og hjælpeløs Tilstand, at den engelske Regjering ved en Cabinetsordre af 7de Februar 1810 ikke alene forbød alle engelske Undersaatter at foretage noget Fjendtligt mod Island, Færverne og de danske Colonier paa Grønland, men tværtimod opmuntrede dem til at handle paa disse Lande, idet den tilfagde dem al mulig Beskyttelse og udtalte, at disse Coloniers Indvaanere skulde betragtes som fremmede „Venner“, ja, den engelske Regjering tillod endogsaa danske Skibe at besøge Island midt under Krigen, naar de vare forsynede med Licénce. Endnu efter at Krigen var forbi, fandtes der i Reikiavik to engelske Huse, Liverpoler Kjøbmand; men aldrig saasuart var Krigen tilende og vi komne i Besiddelse af Island, førend vi forbød alle fremmede Kjøbmand at handle derpaa. Vel sagde vi: I maae gjerne handle derpaa, Forordningen af 1816 giver en stor Frihed; men notabene for en saa høi Pritis, at der er